

Oikeusministeriö

VN/3215/2021

Lausunto Vapaa! Fri!-hankkeen väliraportista: Vapaaehtoistoiminnan aseman edistäminen ikääntyvässä yhteiskunnassa

Vates-säätiö on osatyökykyisten, vammaisten ja pitkäaikaissairaiden henkilöiden työllistymistä edistävä asiantuntijaorganisaatio. Säätiön lausunnon näkökulma on heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden työllistymisen edistämisen tukeminen.

Kolmannella sektorilla tehdään merkittävä määrä Vatesin kohderyhmän työllistymistä tukevaa toimintaa. Työllistymistä tukevien järjestöjen toimintaan vaikuttavat samat ilmiöt kuin yleisemmin järjestökenttään, esimerkiksi toiminnan ammattimaistuminen ja rahoituksen saatavuus.

Vapaa! Fri!- hankkeen väliraportissa nostetaan esille kunnan ja järjestöjen yhteistyö-, rahoitus ja tukirakenteet. Työllisyydenhoidon kentän muutosten keskellä (mm. hyvinvointialueuudistus, TE2024-uudistus) tulisi pitää mielessä kunta kolmannen sektorin kumppanina, ja hakea uusia toimintamalleja, sosiaalisia innovaatioita, kunta-järjestöyhteistyöhön.

Tuetun vapaaehtoistyön mallia tulisi kehittää siten, että vapaaehtoistyö olisi paremmin saavutettavissa myös erityistä tukea työllistymiseensä tarvitseville. Parhaimmillaan vapaaehtoistoimintaan osallistuminen ylläpitää ja parantaa osatyökykyisen henkilön työ- ja toimintakykyä. Ja näin ollen tuo henkilölle paremmat mahdollisuudet työllistyä palkkatyöhön. Vapaaehtoistyön tekeminen työmarkkinatuella tulisikin sallia nykyistä vapaammin.

Myös opinnollistamiselle vapaaehtoistyön kontekstissa tulisi luoda lisää puitteita. Kuten Vapaa! Fri! hankkeen väliraportissa todetaan, varsinkin nuorten on havaittu olevan kiinnostuneita siitä, kuinka vapaaehtoistoiminta voi tukea nuorta työllistymisessä. Osaamista voi syntyä monenlaisissa ympäristöissä.

Kun kolmannen sektorin toimintaa arvioidaan kunnissa ja hyvinvointialueilla, olisi tärkeää pitää mielessä myös palveluntuotannon, vertaistuen ja vapaaehtoisuuden yhteenliittymä. Usein järjestön palveluntuotanto, tai jo fyysinen paikka mahdollistaa erilaisen kohtaamisen ja osallisuuden yhteiskuntaan.

Helsingissä 6. päivänä toukokuuta 2022

Anne Kallio

Anne Kallio
Työllisyysuunnittelija
Vates-säätiö sr

Jaana Pakarinen

Jaana Pakarinen
Toimitusjohtaja
Vates-säätiö sr